

ה'תשפ"ג איך דאס הארץ, נאר דו דארפט עס שאדאן צו זיין

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

פרשת ויגש

אור להביות הלב של איש הישראלי
בעור מאר עי לב השמים לה'
חברד, ואין סוף ואין תכלית להשקתו

לב חכמה

מושגים בחסידות

לקלוע עם חרב התפילה אל נקודת האמצע!

כ' סוגי מחשבות זרות בתפילה, הנמשכות מקליפת 'עשוי' - גבורה דקלי, והנמשכות מקליפת 'שמעאל' - חסד דקלי/הכנתן בב' חלקי התפילה 'שבת של מקום' ושאלת צרכי

כבר נתבאר שהתנאי השני לזכות לדרגת התפילה הנמשכת ממקור חיותו של משיח שהוא הוא כלי זיינו - חרבו וקשתו - של משיח, הוא: ש"צריך לידע איך ללחום עם החרב הזה שלא יטה אותה לימין ולשמאל". דהיינו [שבנוסף לתנאי הראשון שהוא שמירת הברית צריך גם לתיקון הדעת], ונתבאר הענין לפי פשוטות הדברים, שיקלע בתפילותיו אל השערה - למקום הנכון וגם באופן הנכון.

אולם רובד יותר עמוק בזהירות ההטייה מבואר בזה בליקוטי הלכות (תולדות ד, כ) והוא: שיהיה שלא יטה חרב תפילתו לשמאל - שהוא צד הדין, דהיינו שלא יתן מקום בליבו לאותן סוגי 'מחשבות זרות' שנמשכות מקליפת עשוי (שהוא כולו דין - גבורה דקלי) שכאילו ה"ו השי"ת אינו מרחם עליו ואין מקבל תפילתו. או שח"ו נוטה לגמרי לצד השמאל, שאינו מאמין כלל שאפשר לפעול ע"י תפילתו, או שלפעמים מאמין אך תוהה בלבו ומסתפק, כיון שאינו רואה את הישועה בעניניו תכף.

ומאידך, יזהר שלא יטה חרב התפילה לימין, שהוא צד החסד. דהיינו שלא יתן מקום בליבו לאותן סוגי 'מחשבות זרות' שנמשכות מקליפת 'שמעאל' (שהוא בסוד חסד דקלי) דהיינו שיחשוב שכיון שהשי"ת הוא 'רב חסד', וכל תפילותיו הוא מהכח שמשפיע עליו, ובחסדו יגאלנו, א"כ אין צורך להרבות בתפילה, כי ברצונו הלאו יתן גם בלא תפילה. (ואכן השורש לטעות זו הוא, מפני שבאמת הרי רק בחסדו יגאל אותנו) [וכמבואר בסוף תורה זו] אלא שרצונו ית' הוא שנתפלל לפניו כי התפילה עושה כלי לקבל השפע.

וכן לפעמים, אכן נענה האדם בתפילתו אך עדיין לא הושלמה ישועתו, ואז כשכבר מתחיל להיושע הרי הוא מתרשל מתפילה, מאחר שחושב שבוודאי כבר א"צ יותר להתפלל ה' וישיענו. וגם זה טעות הוא, כי באמת צריך שלא יפסיק מתפילותיו עד אשר יראה את הישועה בשלימות. וכל זה נמשך מבחי' ישמעאל שכתוב אצלו "כי שמע ה' אל ענייך", ומאן שורש טעותו שהיות וכבר שמעה, שוב אין צורך להתפלל יותר.

וכתב בביאור הליקוטים (אות ד), שכנגד ב' הטיית אלו נתקנו ב' חלקי התפילה: שבתו של מקום, ושאלת צרכי. שבאמצעותם אנו נלחמים בב' קליפות אלו ובהמחשבות זרות שנמשכות מהן. ומפני כך נקראת התפילה 'חרב פיפיות' - בעלת שתי פיות, שכן האחת היא שבתו של מקום, שבה מתגלה האמת כי גדול ה' ורב להושיע. והשנייה היא שאלת צרכי שזה מורה שצריכים להרבות בתפילה, כי הקב"ה חפץ חסד ומרובה להיטיב, אך אינו משפיע זאת רק אם עושים ומכניעים כלי לשפוע והכלי הוא התפילה.

עם לבבי אשיחה

מתכוננים לפורים...

ימי הפורים יגיעו רק בעוד כחודשיים וחצי, אך האור שלהם נחזין לנו כבר עכשיו כאויר לנשימה...

ר' מנחם: אתה צודק! אך אם זה אכן כך, לשם מה עלי להתכונן לפורים? הרי הדברים המבוארים שם נוגעים לי כבר עכשיו?

רבי שמחה: אכן, זה נוגע לנו בכל שעה ובכל רגע, אך האור והכח הרוחני הזה מקבלים במיוחד בימי הפורים הקדושים - אור וכח שימשיך להאיר ולהחיות אותנו משך כל השנה. וככל שנתכונן יותר בתפילות וזעקות על נושא זה, כך נקבל יותר את האור העצום הזה בימי הפורים.

ר' מנחם: הבנת! אז למעשה, איזה חובה מוטלת עלי עכשיו? להתחיל ללמוד על ענייני פורים?

רבי שמחה: לא מוטלת עליך שום 'חובה'. אלא שאם תדע קצת מה זה פורים, תרגיש מעצמך תשוקה ו'זכות' להתחיל ללמוד כבר עכשיו את דברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, ולהפוך את מה שאתה לומד לתפילות וזעקות ושיחות מעומק הלב להשם יתברך.

אגב; 'התורה הזמנית' אשר איתה הולכים כעת אנ"ש, תורה ל"ג בליקוטי מוהר"ן, מדברת ג"כ על פורים. רבינו מזכיר שם את דברי האר"ז על "חייב אניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". ואם לא די בכך, בא מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, ה' פורים הלכה ד', ומבאר באופן נפלא ביותר את כל סוד הפורים, כשמדבריו אנו למדים דרכים נפלאים בעבודת השם, המחיים את הנפש ומדריכים את הלומד בדרך העולה בית א-ל.

ר' מנחם: נפלא! אתה מכניס אותי כבר באווירה של פורים. האמת, שעצם הדבר שאני חושב על פורים, גורם לי קצת שמחה...

רבי שמחה: כך נאה וכך יאה. "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כוחו" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, כד) לא רק בפורים אלא בכל השנה כולה!

רבי שמחה: ב"ה 'חנוכה' הסתיים, ועתה מתחילים להתכונן לפורים!

ר' מנחם: איזה פורים? יש עוד יותר מחודשיים?

רבי שמחה: נו, חודשיים זה הרבה? זה מעט מאד...

ר' מנחם: אני חושש שהקוראים של הגיליון יגחכו לקרוא דברים מוזרים כאלה; עכשיו להתכונן לפורים?!

רבי שמחה: לא אני המצאתי את זה - מוהרנ"ת עצמו נהג כך! וכפי שמעיד תלמידו רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, כשהוא מוסיף שגם אנחנו צריכים לנהוג כך...

וזה לשונו במכתבו: "צריכים אנו להיות עוסקים כמו שעשה אדמו"ר מוהרנ"ת שתיכף אחר חנוכה היה עוסק בענין פורים, כי לפי דברי רבינו ז"ל עתה [בפורים] הוא התחלה מכל התחלות" (נתיב צדיק, מכתב קט).

ר' מנחם: אם אכן כך, בוודאי מוטלת עליך החובה, להסביר ולבאר - גם לי וגם לקוראים היקרים - מה באמת יש כאן להתכונן לקראת פורים.

רבי שמחה: מה יש פה להסביר ולבאר? מה לא מובן כאן?

ר' מנחם: לא מובן מה יש להתכונן מעכשיו לפורים, הרי יש עוד יותר מחודשיים? וכי ילכו כבר מעכשיו לטבול במקוה לכבוד קריאת המגילה?!

רבי שמחה: אוי, ר' מנחם, ר' מנחם! וכי אינך רגיל בספר ליקוטי הלכות?! הלא כל בר בי ליקוטי הלכות דחד יומא יודע שאצל רבינו ומוהרנ"ת, ההכנה והדיבורים סביב כל חג אינה כבשאר מקומות בהם מתכוננים רק לשעות הספורות של החג עצמו, אלא יש בכל חג 'לימוד' עמוק ואור נפלא המלווה אותנו בעבודת ה' משך כל השנה כולה.

כשזוכים ללמוד ולעסוק ב'ליקוטי הלכות' על פורים, מתחילים להבין מה זה 'עמלק', מה זה 'מרדכי ואסתר', ומהו עוצם הנס הגדול של פורים, ואז מקבלים דרך נפלאה עד למאד לעבודת ה', לא רק בפורים אלא אפילו בתשעה באב...

קח לדוגמא הלכות נחלות הלכה ד'; תלמד אותה היטב, ותאמר לי אתה, האם לא נחוצים לך דבריו כאויר לנשימה בכל יום ובכל עת ובכל שעה.

האם אתה לא חייב את האור של פורים כדי להתחיל להאמין שיש כח עצום בתפילותך לפעול שינוי הטבע, ושכבר פעלת המון, וכו' וכו', כמבואר שם באריכות.

שימו לב! צריך להתגבר מאד בכל המוחות, להיות אך שמח תמיד! (ליקוטי מוהר"ן)

להודות ולהלל

אחר שזכינו לימי החנוכה, בהם המשכנו על עצמנו את האור והכח של "הלל והודאה", עלינו 'להנחיל' ולהרגיל את עצמנו להודות ולהלל להשם יתברך. ולכן נעסוק הפעם בקצרה בפרטי ענין ההלל והודאה, שאנו צריכים לעסוק בזה בכל יום ובכל עת ובכל שעה.

על נסיד שבכל יום עמנו:

א. כשאנו באים לשאול "על מה להודות?" עדיף שנשאל "על מה לא להודות?". כי באמת, מוקף האדם בחסדים מבוקר עד ערב. וגם הגרוע שבגרועים, גם הוא מוקף בחסדים עד אין שיעור.

ב. שכן, "אין אדם, אפילו הגרוע שבגרועים, שאין הקדוש ברוך הוא גומל עמו חסדים נפלאים בכל יום! כמו שתיקנו לנו לומר בכל יום 'נודה לך וכו' על נסיד שבכל יום וכו' ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת" וכו'. ובוודאי דברי רבותינו זכרונם לברכה כנים ואמיתיים, וצריכין אנחנו כולנו להאמין בזה מאד, שבוודאי ה' יתברך עושה עם כל אחד ואחד ניסים ונפלאות וטובות בכל יום ובכל עת ושעה. ואם ירצה להסתכל, יראה הרבה בעיניו, ויזכיר את עצמו היטב כמה מעלות טובות למקום עליו" (ליקוטי הלכות, כלאי בהמה ד, ט).

ג. ואכן, יגיעה גדולה צריכים, להתבונן ולשים לב לחסדים אשר ה' גומל אתנו. כי דרכו של היצר הרע להסתיר ולהעלים מעיני האדם את הישועות שה' מושיע אותו בכל עת. וגם אם זוכים לישועה גלויה, מתגברת השכחה ושוכחים ממנה, ואין זוכרים עד כמה ה' רחמן.

כי יש כח עצום לסטרא אחרא לבלבל ולעקם את הלב כל כך, עד שגם אחרי ניסים ונפלאות נוראות, נופלים לחלישות הדעת, ומסתפקים "היש ה' בקרבנו אם אין?". ולכן צריכים

כל הטובות והישועות שכבר עשה עמו הש"י. כמו שהיה אז, שזה סמוך הוציאם ממצרים באותות נוראות כאלה וקרע להם את הים ונתן להם את ממונם והוריד להם המן וכו', ואח"כ כשלא היה להם מים החליש דעתם כ"כ עד שטעו ונסתפקו ואמרו היש ה' בקרבנו אם אין. ראה והבן והבט עד היכן כח הקליפה והס"א מגיע! וכל זה מעשה קליפת עמלק שהוא כלול מכל הקליפות והס"א, שיכול לעקם הלב כ"כ עד שיכול לבוא לטעות כזה, אם אין משתדלין להתגבר כנגדו בכח הצדיקים האמיתיים" (שם).

'מודים דרבנן':

ה. אף על פי שצריכים להודות על כל החסדים והנפלאות. מכל מקום, עיקר ההודאה אשר עלינו להודות לה', הוא על שזיכה אותנו להאמין בצדיקים אמיתיים. ולא לחינם אנו אומרים "מודים דרבנן", כי אכן עיקר ה"מודים" על ה"רבנן", שאנו יודעים מהצדיקים האמיתיים ומאמינים בהם... (ליקוטי הלכות, שבת ו, ט)

ו. שכן, כל הניסים והנפלאות שהקב"ה עושה עם האדם. הם אך ורק כדי לקרב את האדם אליו. ודרך מי מקרב אותנו ה' אליו? דרך צדיקיו האמיתיים! ואם כן עיקר ההלל וההודאה על כל הניסים והנפלאות, היא בעצם ההלל וההודאה על קירובנו לצדיקים אמיתיים (שם, עיי"ש באריכות).

ז. וכמה אנו צריכים להודות ולהלל לשמו יתברך, שאנו זוכים לדעת מרבי קדוש ונורא כזה. "עתה עתה ראוי לנו לומר 'אשרינו אשרינו' אלף ורבות פעמים בכל יום ויום, ובכל עת לא ימיש מפינו לומר 'אשרינו', שאנו יודעים מהצדיק האמת הזה!" (עלים לתרופה, ר).

מלחמה גדולה להתבונן היטב בישועות ובחסדים הנפלאים שה' גומל אתנו בכל עת, ולהודות ולהלל בשמחה וטוב לבב (ליקוטי הלכות, נחלות ד, יב).

ה. וכיון שאנו מתקרבים כבר לפורים (כמבואר במדור 'עם לבבי אשיחה' עיי"ש) נזכיר שענין זה שקשה לאדם לראות את הניסים והנפלאות והחסדים שגומל עמו השם יתברך - בא מקליפת 'עמלק'!

"וזה שנסמך פרשת 'ויבוא עמלק' לפסוק 'ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין', כי זהו בעצמו שנכשלו ישראל וניסו את ה' ואמרו היש ה' בקרבנו, זהו בעצמו נמשך מקליפת המן עמלק, ועי"ז ויבוא עמלק וילחם עם ישראל' גם בגשמיות. כי קליפת עמלק מחליש לב האדם בעת הצרה ח"ו, עד שרוצה להכניס בו שכחה שישכח

נהמת לב

זכנו להודות לך סלה!

רבנו של עולם, מלא טוב, זכנו להודות לך סלה.
עזרנו והושיענו וזכנו לשוב האמתי, לישעשוע עולם
הבא, שהוא הודאה לשמך הגדול והקדוש. ואזכרה בכל
יום ויום לומר ברכות והודאות שירות ותשבחות הרבה
לשמך הגדול והקדוש, להודות לך ולברכה על כל החסדים
והטובות והנסים והנפלאות אשר עשית עמי מעודי עד היום
הזה, על נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך
שבכל עת ערב ובקר וצהרים.

תולדות חיי הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

כ"ב העולם

לחשוב על הרבי – טובה נצחית

ערב ראש-השנה תקס"ו. החסידים נכנסים אל רבינו בזה אחר זה כבני מרון. לפני צאתנו מניח כל אחד 'קוויטל' על השולחן, ועוזב בחרדת קודש את החדר.

בין הבאים היה החסיד הנעלה ר' יהושע מזרין. אף הוא כתב קוויטל, הניחו על שולחן רבינו ויצא. מנהגו של רבינו היה שכל אימת שהונח לפניו קוויטל והוא ראה כי כותב עתה להסתלק מן העולם בשנה הקרובה, היה משליך את הפתקא אל מתחת לשולחנו.

הגיע תור מוהרנ"ת להיכנס, עיניו נחו על הרצפה, והנה על אחת הפתקאות המושלכות מתחת לשולחן, רואה הוא לחרדתו את שמו של חברו ר' יהושע מזרין... רבי נתן, שהבין היטב את משמעות הדבר, הזדעזע עמוקות.

עובד ה' נלהב היה ר' יהושע. פעם כשנסע רבינו בדרך, עבר בזרין ושמע אותו מתפלל תפילת מנחה בהתלהבות ובדביקות. לאחר מכן אמר רבינו למוהרנ"ת "הייתי אצל יהושע'לה שלי, ושמתניו מתפלל 'א שטיק' מנחה!" (חתימת מנחה).

פרק נ'

דברי הרבי. מוהרנ"ת נשאר ללון בזרין. למחרת בבוקר פשטה השמועה בעיירה כי ר' יהושע נסתלק לעולמו. כשחזר רבי נתן משליחותו, שיבחו רבינו על שזכה לקיים מצווה נשגבה כזו, ואמר לו כמתמיה: "ידעתי שכך יהיה, אבל מהר כל כך?! עוד לפני הקבורה היה ר' יהושע אצלי!"

רבי נתן, שהבין כי סגולתו של שם זה להביא את הנפטר אל רבינו, שינן אותו על מנת לזכרו ביום פקודה, אולם אחר כך, כשדיבר על כך עם רבינו, אמר לו רבינו: "אתה אינך זקוק לזה!"

וראה זה פלא: למרות זכרוננו החד של מוהרנ"ת ועל אף ששינן את השם רבות, הוא נשכח מזיכרוננו לחלוטין. על זכירת רבינו, כותב רבי נתן ב"ר יהודה, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, באחד ממכתביו: "וגם הזכרת בְּשֵׁם את רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש מחדש להחיות נפשותינו, כי אם היינו מתמדיים להחיות נפשותינו בהם היתה טובה גדולה לפנינו כי זה הוא תיקון לנפשנו לזכור בהם כמבואר בחיי מוהר"ן" בהמעשה מר' יהושע מזרין ששלח רבינו ז"ל אליו קוויטל" (ג' במדבר תרמ"ג).

רבי נתן הצטער מאוד, מכיון שר' יהושע לא היה כה מבוגר. אך מוכרח היה לשים מחסום לפיו, כי דברים אלו הם מכבשי דרחמנא. במוצאי ראש-השנה, בעת שנכנסו החסידים אל רבינו כדי לטול ברכת פרידה, הבחין רבי נתן כי ר' יהושע מתמהמה יותר מהרגיל בהיפרדו מהרבי. לאחר מכן יצא כשפניו שטופות דמעות. הוא שב לעיירתו והתמסר כולו לעבודת ה', מכין עצמו לקראת המעבר מעולם השקר לעולם האמת, כפי שהכין אותו רבינו.

כשחלפו ימי הפסח, קרא רבינו לרבי נתן, מסר בידו פתק שבו היו רשום שם קדוש בן שש אותיות יִשְׁפָּה היה סדרן: למעלה שלש אותיות, באמצע שתי אותיות ולמטה אות אחת, ואמר לו: "סע לזרין אל ר' יהושע, מסור לו את השם הזה ואמור לו שייחוקק אותו בדעתו - והדבר יהיה לו לטובה גדולה". עוד הוסיף לומר לו, למסור לר' יהושע, שיחשוב עליו - על רבינו - בכל יום, עד לרגע פטירתו.

יצא רבי נתן בשליחות רבינו, וכשהגיע אל בית ר' יהושע, מצאו מוטל על ערש דוויו. הוא ישב עמו, לימדו את שמות הקודש הכתובים בפתק ומסר לו את

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

אונזער גרויסקייט און אונזער שיינקייט...

היה זה כשנה לפני הסתלקותו של מוהרנ"ת, תלמידו הגדול של רבינו ז"ל, בעת אשר היתה השמחה במוענו, בהתקרב עת דודים, נישואי בנו החתן נחמן עם הכלה בת החסיד ר' ישראל מעיר ליפאווין.

מנהג המקום ההוא בימים ההם היה, כי בבוא החתן עם הוריו ושאר המשתתפים מעיר אל מקום מגוריה של הכלה, אשר בה התקיים החתונה כנהוג, יוצאים לקראתם המחוננים, הורי הכלה ובני משפחתם, לקבל פניהם מחוץ לעיר בשידה ובזמרה. וכן עשה ר' ישראל, בבוא העת המיועד לבואם של מוהרנ"ת ומשפחתו, עם בנם החתן נחמן, יצאו בני משפחת הכלה את העיר ליפאווין, כדי לקבל פני החתן הדגול עם אביו הגדול, הלא הוא ר' נתן.

אך יצא יצא ר' ישראל עם פמלייתו, הגיע שָׁמַע הדבר לחבורת מתנגדים, אשר קמו והקדימו עצמם, ויצאמן העיר בטרם יצאו שיירת מקבלי הפנים, וקידמו את פני משפחת החתן ואיתם עמם אנ"ש ובראשם מוהרנ"ת, במקלות ואבנים. נוצרה מהומה במקום, ונתפזרה החבורה. כמה מהם נסו לקולם, ואף מוהרנ"ת נטה מן הדרך אל מעבה היער אשר מחוץ לליפאווין.

כאשר התקרב ר' ישראל המחונן אל גבולות היער, ראה והבין את אשר אירע, ופנה בזריזות אל תחנת שוטרי היער, למען הציל אותו מידי. המשטרה אכן שלחה כוחות למקום, והשתקפו את המתנגדים, או אז התחילה שיירת החתן להתקדם אל היער, אך הבחינו, כי בעל השמחה מוהרנ"ת בעצמו נעלם ואינו.

ר' נחמן טולטשינער תלמידו המובהק הבין מיד כי פנה אל היער הסמוך, לשפוך יחיו נוכח פניו, ואכן הלך לשם לחפשו כדי להודיעו שהתהלכה ממשיכה באין מפריע. בהיכנסו למעבה היער, שמע כבר מרחוק את קולו הנעים של מוהרנ"ת כשהוא מתבודד ומתחנן 'כישב סתר לחלות פני מלך' מלכי המלכים. וכשהיטה אזנו שמע כיצד פונה מוהרנ"ת לאביו שבשמים ואומר: "ריבנו של עולם, אז א וואסער טרעגער מאכט חתונה א קינד, האט ער אזא קבלת פנים? דאס איז דאך נאר דערפאר ווייל איך רעד פון רבין..." = "רבש"ע, שואב מים' פשוט שמחתו את בנו, האם יש לו קבלת פנים שכזו? אז היה כי אם מפני שאני מדבר מרבינו..."

ואז הוא שומע כיצד מוהרנ"ת ממשיך ומחזק את עצמו, כשהוא מתחנן בדברי רבינו ז"ל בליקוטי מוהר"ן תורה ס"ו "שעיקר גדולתו ותפארתו של כל הידאים והכשרים יהיה רק לעתיד לבוא", והתחיל להנעים תיבות אלו בניגון הידוע שהיה רבינו שר את זמר 'אשת חיל' בליל שבת: "אונזער גרויסקייט און אונזער שיינקייט וועט מען זעהן ווען משיח וועט קומען"...

בתוך כך התקרב ר' נחמן והודיעו כי הלכו כל האנשים המבקשים את נפשו, וחזר מוהרנ"ת אל העגלה, והמשיכו אל היער, כשהמחונן ר' ישראל מקבל פניו כנהוג, ובכך נערכה החופה והחתונה כראוי, בתקוות שמחת עולם על ראשם.

ר' ישראל מליפאווין ז"ל

היה מאנשי המשא ומתן שבתלמידי רבינו ז"ל, וכאמור, היה מחותנו של מוהרנ"ת.

בסוף ימיו היה במשך איזה זמן בארץ ישראל, וכפי משמעות מכתבי ר' נתן ב"ר יהודא מטבריא (נתיב צדיק מכתב ק')

נראה שהיה דר בתקופה זאת בצפת.

מקום מגוריו לא ידוע
נפטר לא ידוע
מנוח לא ידוע

מספר: בן ציון י

האם שווה לי ללחום!?

לחטוף עכשיו מרוסיה!... ואני לא הצלחתי להבין: אם הם הולכים לסבול עכשיו כל כך, למה הם מתחילים להכות, הם הרי מכירים את היכולות של הצד שכנגד!?

ואז הסבירו לי, שהאוקראינים יודעים היטב שברגע שהם יניחו את נשקם ויפסיקו לתקוף, הרוסים יכבשו אותם מיד וישתלטו עליהם, ואז הם יסבלו הרבה יותר. לכן, אין להם שום ברירה; הם חייבים לתקוף ולנסות ככל יכולתם, כי הדרך האחרת היא גם לא פתרון.

מיד נזכרתי בכל שיחות ההתחזקות הנפלאות, על כך, שדווקא כשהאדם מחליט להתחזק אזי מתגברים עליו הניסיונות חזק יותר, כי דווקא אז מתבררת הפסולת, כמו קומקום מים שמרתחים על האש (ראה שיחות הר"ן שיחה ע"ט), והבנתי שככה זה עובד.

'אי אפשר להתחמק מזה', אמרתי לעצמי. 'נכון שזו משימה קשה, להיכנס לתוך מערכי המלחמה, לצאת לעוד ועוד יום של קרב, ולראות בכל מתקפה איך דווקא אז היריב מתגבר פי שניים מבחיליה. אבל אפשרות שנייה פשוט לא קיימת! להישאר בבית ולראות את המצב הקשה שמחמיר כל יום, זו גם לא עצה.'

הבנתי אז, שלמרות שנראה לי שאני יסובל הרבה "בזכות" כל מיני פעולות בעבודת ה' שאעשה, אבל מול אויב שכזה אין לי ברירה אחרת. כי גם אם הוא נותן לי שקט מדומה, הרי שבאותו זמן הוא חותר וחופר תחתיי, כדי להתקרב עוד יותר אל תוך הלב שלי ולהכשיל אותי. ואם ארצה להתעורר יום אחד, אגלה מולי אויב מצויד ומאומן ומתוחכם הרבה יותר, ומי יודע מה אסבול אז.

כספיפתי את ההארה הזו לחבר קרוב, הוא השלים לי את הדברים בשיחה נפלאה משיחות הר"ן, שם מגלה רבינו את הרייח העצום של עצם הייחול והציפיה להינצל מהיצר ולהתקרב לה', וכך כתוב שם:

"ענה ואמר: חזקו ואמצו כל המייחלים לה' - כל המייחלים' דייקא, אפילו אם אינכם זוכים לשום קדושה ועבודה חס ושלוש רק מייחלים לבד, אף על פי כן חזקו ואמצו, ואל תפלו משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה" (שיחות הר"ן, שיחה ק"כ). וכפי שרחיב בשיחה אחרת, על אודות "אלו הרוצים להיות אנשים כשרים, ולהיכנס בעבודת ה', ואז יש להם בלבולים גדולים, ומניעות גדולות, ואינם יכולים לתת עצה לנפשם איך לעשות, מחמת גודל הבלבולים והמניעות שיש להם, וכל מה שרוצים לעשות בעבודת ה', קשה להם לעשות כראוי. דע שזה בעצמו שהם מתייגעים ולהוטים לעשות איזה עבודה או לקדש עצמו באיזה קדושה, אף על פי שאינם יכולים לגמור כראוי, זה בעצמו שהם מתייגעים ולהוטים אחר זה, הוא בחינת קרבנות, בבחינת כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה" (שם, שיחה י"ב).

בשבוע האחרון ניגש אלי יהודי שחזר מאומן. פניו היו ממש צוהלות, והוא הזמין אותי בדחיפות: אני חייב לספר לך הארה חזקה שעלתה לי בדרך חזור מהרבי, אולי היא תוכל לחזק עוד יהודים.

וכך הוא מספר: כחסיד נאמן לרבי אני מתגעגע מאד וכוסף לקדושת הציון שבאומן. אני יודע את כל ההפלות הנוראיות שכתוב על קדושת הציון, ומתרגש כל פעם להיזכר בדבריו של מוהרנ"ת שכתוב: "שם המקום המוכן לו מששת ימי בראשית לעסוק שם בתיקון העולם לדורות, לכל מי שיבוא אליו לשם ויאמר העשרה קפיטל תהלים הידועים אצלנו, כאשר הבטיח בחיים חיותו, אשרי הזוכה לזה!" (ימי מוהרנ"ת, טו). ולכן אני 'חוטף' נסיעות נוספות גם במשך השנה.

לאחר שחזרתי מהנסיעות האחרונות, הרגשתי שמשוה לא מסתור לי. כיון שאני אדם מסודר, השתדלתי בכל נסיעה להשקיע בתפילה על הציון, בעיקר על ענין אחד בעבודת ה' שהציק לי באותה עת. אך לאחר שחזרתי הביתה, ראיתי שלא רק שהנושא לא נפתר, אלא הוא נהיה קשה יותר. יותר נסיונות, יותר מעברים ונפילות. כיון שגדלתי כל ימי כחסיד שלא שואל שאלות, לא נחלשתי בדעתי מאותה קושיא. המשכתי לנסוע עוד ועוד, אך מדי פעם ביקשתי מה' שיאיר את עיניי בתשובה לשאלה הזו.

עם הזמן מצאתי עוד יהודים שמספרים על הרגשה דומה; הם חוזרים מאומן, ולא די שהם לא מרגישים שפעלו משהו, הם עוד צריכים להתמודד אחר כך עם ניסיונות קשים הרבה יותר. גם הם לא נמנעו מחמת כן מלנסוע, ושמחתי לשמוע שזו לא בעיה שתלויה דווקא בי.

'עכשיו חזרתי מאומן', ממשך אותו יהודי. 'ובדרך חזור האיר לי חיוק נפלא שעונה על השאלה הזו. את החיוק למדתי מהמלחמה של רוסיה ואוקראינה...'

כמו כל אחד, אני מסתובב בין אנשים, ושומע מדי פעם על הנעשה בין הצדדים. בכל פעם ששמעתי על איזו מתקפה שהאוקראינים הנחיתו על הרוסים, ראיתי איך כולם מסיימים את ההיחול במילים: 'מי יודע מה הם הולכים

לב הפרשה

ונפשו קשורה בנפשו (מד, ל)

כמה מעלות טובות נאמרו על הזוכה להיות מקושר לצדיק, בספרי הצדיקים בכלל, ובפרט בדברי רבינו ז"ל. ובכן, בדרכי ההתקשרות ישנם פריטים רבים, אך "עיקר ההתקשרות" - מגלה רבינו בליקוטי מוהר"ן תורה קל"ה - "הוא אהבה, שיאהב את הצדיק אהבה שלימה".

רבינו לומד זאת מהפסוק המופיע בפרשתנו: "ונפשו קשורה בנפשו", ותרגם אונקלוס: "חביבא ליה כנפשיה".

דוגמא חיה לכך מצינו בסיפור ימי חיי התלמיד הגדול, אשר נפשו קשורה בנפשו, כאשר מספר בעצמו על הנסיעה הקדושה שנסע רבינו ללעמבערג, ולאחר שכבר רץ הוא ור' נפתלי והשיגו אותו, ודיבר עמם וגילה להם סוד נפלא ונורא, נפרד מהם "ואז נסע מאיתנו לדרכו ללעמבערג, ואנחנו רצנו אחריו, וכל זמן שראיתי בעיני העגלה, רצתי אחריו, עד שנתעלמה מעיני..."

וממכתביו של אותו תלמיד למדנו: שאהבת הצדיק תלוי גם כן באהבה שאוהבים ומתחברים יחד עם אנשי הצדיק, כלשונו: "ידעו על ההרים ויקפצו על הגבעות להתחבר עמנו יחד בכל פעם, ובפרט בשבתות וימים טובים ובראש השנה, למען יזכו שתהיה נפשם קשורה בנפשו לנצח!".

לב נשבר ושמחה – שתי צדדים של מטבע

כיצד יתכן שדוקא בשעת ההתבודדות לבי סתום ומוחי אטום, ובשאר שעות היום אני מצליח לפעמים בקלות לשפוט את עצמי אף מבלי כוונה – וכי אין זה איפכא מסתברא?

שאלה: הרבה פעמים כשאני מתיישב להתבודד מחוץ לישוב, אינני מצליח לתפוס את המוח וליישב את דעתי. שכן, גופי אמנם נמצא ביער, אולם מחשבתי נשארת משוטטת בתוך תוכו של הישוב... וכמה שאני מנסה לתפוס את עצמי, אני מוצא את עצמי שוב שוקע בין ההבלים שנמצאים בישוב. ומאידך, יש לי הרבה רגעים ביום שאני מתבונן ושופט את מעשי ואת כל ה"הלך ילך" שלי, ועושה 'חשבון נפש'. אולם היות וזה לא הזמן המיוחד שהקציתי לכך, אין הדבר תורם לי הרבה. ונפשי בשאלתי: מהו הפתרון שבשעת ההתבודדות יצופו לי התבוננויות אלו?

תשובה: מניסוח שאלתך נראה שאתה מרגיש כאן "תרת" דסתר"י, שכן כשאתה רוצה להתבודד צפיים ועולים במוחך ולבך ההבלים של הישוב, ואינך מצליח ליישב את דעתך, ומאידך במשך היום אתה מוצא את עצמך עושה חשבון הנפש אולם ללא הרבה תועלת. ובכן, האמת היא, שאין אלו אלא שתי צדדים של אותה מטבע... ומן הצורך אכן להבהיר את הדברים, ומכאן נבוא להבין היטב מדוע רביה"ק הזהיר אותנו כל כך להיות כל היום בשמחה.

ונפתח בדבריו הברורים של רביה"ק, שמבאר לנו בעליל מהו אכן הדבר שגורם לנו שלא נצליח "לתפוס את המוח" (כלשונך) בשעת ההתבודדות, וזלה"ק: "מה שהעולם רחוקים מהשי"ת ואינם מתקרבים אליו ית', הוא רק מחמת שאין להם יישוב הדעת, ואינם מיישבים עצמם: מה התכלית מכל התאוות ומכל ענייני העוה"ז? ... אך דע, שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המוח כרצונו, ועל כן קשה לו ליישב דעתו. רק על ידי השמחה, יוכל להנהיג המוח כרצונו, ויוכל ליישב דעתו. כי שמחה הוא עולם החירות, שעל ידי שמחה נעשין בן חורין, ויוצאין מן הגלות. ועל כן כשמקשר שמחה אל המוח, אזי מוחו ודעתו בן חורין, ואינו בבחינת גלות, ואזי יוכל להנהיג את מוחו כרצונו, וליישב דעתו, מאחר שמוחו בחירות ואינו בגלות. וזה בחינת "בדיחא דעתיה", שהוא דבר גדול. דהיינו שמקשר השמחה למוחו ודעתו, ואזי המוח משוחרר, ויש לו יישוב הדעת כנ"ל" (ליקו"מ תניינא, ט).

ומדבריו אנו למדים שהדבר שגורם לנו שהמוח יהיה תפוס במאסר, מבלי יכולת ליישב דעתו, הוא: "המרה שחורה", המוכרת לנו היטב, ושוחרת לפתחינו השכם וערב... "כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן" (שם, כה). וממילא אם נימשך ונזרום אחר טבעינו, אכן יקשה עלינו מאד ליישב את הדעת.

ואשר לכן, חלק גדול מאד מאוהרת השמחה שהזהיר אותנו רביה"ק כל כך עליה, הוא אכן מצד "דין התבודדות" כביכול [חוץ ממה שהשמחה מוכרחת מצד עצמה, כמובן]. כי כדי להכשיר לנו את זמן ה'לב

נשבר' והמשפט' והיישוב הדעת', אנו מוכרחים להכין מקודם רקע של 23 שעות של שמחה עצומה, ואז נוכל להתבודד כראוי, כי המוח יהיה משוחרר ויהיה חפשי לחשוב נכון, עמוק, ואמיתי.

שכן: "כשאדם שמח כל היום, בנקל לו יותר שיהיה לו איזה שעה לב נשבר לפרש שיחתו היטב ולשפוף ליבו כמים נוכח פני ה'" (ליקוטי עצות, ערך שמחה עפ"י שיחות הר"ן כ. מה).

כי הנה, בלב, יש לנו שתי מידות - מידת השמחה, ומידת שברון לב והמשפט, שרק כשהם נפרדים לגמרי באופן מוחלט, אזי הן בונות ועוזרות אחת את חברתה. אך כשאין להן קו הפרדה, אזי שתיהן מתערבות ומתבלבלות, ושתיהן מתקלקלות. וכמו צבע אפור שמורכב מצבע שחור ולבן, שאם נפרד את החלק השחור שבה, נגלה לעומתו את החלק הלבן הצהור שבו.

נמצא איפוא שאם לא נקפיד על שמחה מוחלטת במשך שאר שעות היממה, אלא נערבנה עם 'לב נשבר' פה ושם, בשפיטת מעשינו אם עולים כהוגן - על אף שעצם הלב נשבר והחשבון הנפש הוא דבר טוב ומעולה מצד עצמו, אמנם כשאין זה על מקומו הנכון, אזי לא זו בלב שאין זה "תורם לך הרבה" (כלשונך), אלא אדרבא, הוא גוזל מאתנו את השמחה, וממילא בסיבוב הבא זה גוזל מאתנו גם את ה'לב נשבר'... הכלל היוצא הוא:

"צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפילו במילי דשטותא. אף שגם לב נשבר הוא טוב מאד, עם כל זה הוא רק באיזו שעה, וראוי לקבוע לו איזה שעה ביום לשבר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך, כמובא אצלנו, אבל כל היום כולו צריך להיות בשמחה" (לקו"מ שם). ואזי "כשאדם שמח כל היום, בנקל לו יותר שיהיה לו איזה שעה לב נשבר לפרש שיחתו היטב ולשפוף ליבו כמים נוכח פני ה', וכן להיפך, אחר לב נשבר בא שמחה. וזה סימן אם היה לו לב נשבר, כשנא אחר כך לשמחה" (ליקוטי עצות, שם).

הרחיבי מקום אהלך

בשכונת רמה ד'2 בבי"ש התקיים מעמד 'הנחת אבן הפינה' לבית מדרשינו ההולך להיבנות בבנין של קבע, לרווחת אנ"ש תושבי השכונה.

הכינוס התקיים בשילוב כינוס 'זאת חנוכה' בהשתתפות מאות מאנ"ש ותושבי השכונה, בראשות זקני וחשובי אנ"ש, ורובני העיר.

יפוצו מעיינותיך חוצה!

בשנים האחרונות החל לפעול בארה"ב מערך אדיר להפצת ספרי רבינו ותלמידיו הקדושים בכל רחבי ארה"ב, ובס"ד נמכרו רבבות ספרים לכל קצווי היבשת.

בימים אלו מודיעים העסקנים על משלוח חדש של אלפי ספרים וסטים המיועדים למכירה והפצה, וכל הרוצה להשתתף בזכות עצומה זו, או לפתוח נקודת מכירה באזור מגוריו, יפנה למספר 845.418.55.32

מהנעשה והנשמע

הכינוס האדיר 'להבעיר את האש' בארה"ב: תזכורת! הכינוס יתקיים במוצאי שבת פרשת ויגש בהשתתפות אלפי אנ"ש, ואורחים חשובים מא"י.

כנס 'זכור אהבתך הישינה' שע"י מורשת הנחל: תזכורת! הכינוס יתקיים במוצאי עשרה בטבת, לככל אנ"ש בוגרי ואוהדי חבורת 'מורשת הנחל'. לפרטים נוספים: 025026343

בית מדרשינו מנצ'סטר, אנגליה: התקיים 'כינוס התחזקות בתפילה' בשיכור כינוס 'זאת חנוכה', נשמעו דברים מפי הר"ר מנחם מנדל כהן שליט"א, והר"ר משה נחמן קריגער שליט"א.

היכלות מרת שר'ה בת רבינו הקדוש: התקיימה נסיעה מייוחדת לציונה שבקרימנטשוק - אוקראינה, בהשתתפות כמה מניינים מאנ"ש שהגיעו לאומן כקראת שבת חנוכה.

חבורות האברכים 'קרן אור': התקיימה נסיעה מייוחדת ביום המסוגל 'זאת חנוכה' למקומות הקדושים בצפון א"י.

נקודת הסב

אֲנַחָה שְׁמֵת אֲנַחַת הָאָדָם עַל עֲוֹנוֹתָיו, או
עַל מַעוֹט הַשָּׁנָתוֹ, הוּא יוֹתֵר טוֹבָה מִכִּפּוּי
סְגוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת! וְעַל יְדֵי אֲנַחָה דִּקְדָּשָׁה
שׁוֹבְרִין עֲזוֹת הַגּוֹף, וְאִזֵּי הַנְּשִׁמָּה יוֹכֵלָה
לְהִתְקַרֵּב לְהַגּוֹף, לְהוֹדִיעַ לוֹ מַה הַשָּׁנָתוֹ
שֶׁהִיא מְשֻׁגָּת.

(ליקוטי עצות, אנהה, ד)

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
נייטם, שיעורים, ניוניטם, סיפורי התמדות ועוד			
ענגלאנד	ארצה"ק	ארצה"ב	קול משיב לשואל
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	
ענגלאנד	ארצה"ק	ארצה"ב	
0330.390.0487	02.5.808.321	646.585.2985	
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111			